

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezentul proiect reprezintă prima încercare de reglementare a naturii juridice a profesiei de polițist și de conturare a statutului polițistului în raport cu alte comunități profesionale.

Pentru a aduce la îndeplinire prevederile legale privind organizarea și funcționarea poliției, dar și din necesitatea de a pune la dispoziția polițiștilor și a societății civile cadrul juridic specific profesiei, a fost redactat proiectul Legii privind statutul polițistului.

Proiectul cuprinde principii și dispoziții ce derivă din Codul de conduită pentru persoanele responsabile cu aplicarea legii adoptat de Adunarea Generală a ONU la 17.12.1979, Declarația asupra poliției adoptată prin Rezoluția nr.690 din 1979 de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei ori specifice legislației unor țări cu tradiție democratică.

Actualul proiect elimină formulările și prevederile din proiectele anterioare neînsușite de comisiile de specialitate ale Parlamentului României sau contestate de asociațiile neguvernamentale, consacrând, cu mai multă claritate, aspectele referitoare la:

- demilitarizarea corpului polițienesc și a activității profesionale a polițistului;
- accentuarea aspectelor referitoare la caracterul de serviciu public al activității profesionale desfășurate de poliție;
- revizuirea principiilor sistemului, a raporturilor interne și a comportamentului în relațiile dintre polițist și comunitate;
- selecționarea, pregătirea, acordarea gradelor profesionale, numirea și promovarea în funcție, încetarea raporturilor de serviciu ale polițistului;
- răspunderea juridică a polițistului în cazul încălcării prevederilor actelor normative, îndatoririlor de serviciu sau a normelor deontologiei profesionale;
- restrângerea exercitării unor drepturi sau libertăți;

- transferul competenței de a judeca și cerceta faptele penale comise de polițiștii parchetelor de pe lângă tribunale, curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție, respectiv, tribunalelor curților de apel și Curții Supreme de Justiție în funcție de corpul profesional din care face parte făptuitorul;

- atribuțiile specifice și cazurile de restrângere în exercitarea unor drepturi și libertăți;

- înființarea Asociației Naționale a Polițiștilor - asociație profesională neguvernamentală, nonprofit, de drept public care funcționează pe principiile eligibilității, teritorialității și ierarhiei organelor de conducere și are rolul de a reprezenta și apăra drepturile polițiștilor.

Proiectul prevede că polițistul este funcționarul public cu statut special care exercită autoritatea publică în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor de serviciu.

Textul clarifică poziția polițistului în raport cu societatea civilă și cu riscurile la care este supus în condițiile ascendenței noilor forme ale criminalității.

Drepturile polițistului sunt, în general, cele cuprinse în proiectul de Lege privind statutul funcționarului public, cele recunoscute pe plan internațional pentru această comunitate profesională și se regăsesc și în legislațiile altor state precum Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Benelux, Franța, Germania, Statele Unite ale Americii sau Ungaria.

De asemenea, în formularea capitolului privind drepturile și obligațiile polițistului au fost avute în vedere și recomandările experților Consiliului Europei, realizându-se în acest fel și armonizarea cu prevederile instrumentelor juridice internaționale care reglementează acest domeniu.

Polițistul este dator să aibă o conduită corectă, să nu abuzeze de calitatea oficială și să nu compromită prin activitatea sa publică prestigiul funcției sau al instituției din care face parte.

Îndeplinirea îndatoririlor specifice implică riscuri sporite pentru polițist și familia acestuia, motiv pentru care trebuie să beneficieze de o protecție socială adecvată.

Totodată, restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale presupune compensarea prin acordarea unor drepturi care să-i asigure obiectivitate, independență și imparțialitate în executarea sarcinilor, precum și o poziție socială demnă în societate.

Prin stabilirea criteriilor care garantează formarea și conduita corespunzătoare a polițiștilor, proiectul fixează norme exigente și democratice de selecționare a persoanelor care pot exercita această profesie de înaltă responsabilitate civică.

Delimitarea de structurile militare nu implică degrevarea de responsabilitatea îndeplinirii îndatoririlor, cu rigoare și exigență.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

PRIM-MINISTRU,
Radu Vasile

